

Eftertryk 12. februar 1953

ent
øte

Dette kan ikke fortsette lenger

103010

Av res. kap. EINAR EDWIN

organisa-
klokken
og med
rs For-
ste åpne
nn, kon-
foredrag
ling til
ndpunk-
le andre
nemlig
av kref-
Dessuten
s virk-
det nye
LO skal

organisa-
100 med-
vel et år
nøytral.
r sluttet
ldsleder-
erskefor-
fønerers
sjonære-
s Skibss-
manns-
sjonæres
funksjo-

yktighet
eres.
øv insi-
private
itt per-
syn i sitt
ilom de
så sterkt
rekke av
andelen
t som et
om selv
ngig av
anse og

rmasøyt
ing med
tte disse

to store
til 95 %
Jeg har
eriktige
riktige,
kent og
er dre-

eksistert
uransen
de san-
ng til å

get, hr,
slo re-
Det ble
emholdt
nedisin-
lil. kro-
en reell
edisinen
enkleste
iv disse
Løberg
annet
er put-
egen

a Stor-
mot
og man
smenn
le ikke
s til å
de be-

Det som ikke kan fortsette lenger er at en enkelt mann i den norske kirke, nemlig professor Hallesby, oppkaster seg til øverste dommer over presters og biskopers forhold til skrift og bekjennelse. Dette har nu skjedd i mellom 30 og 40 år.

De fleste husker vel kanskje ennå at professor Hallesby var en av hovedaktørene i den forfølgelse som i 1920 ble satt i verk mot geistlige og teologer som hadde et annet syn på den kirkelige overlevering enn han og hans meningsfeller hadde.

Men kanskje ikke alle husker at prof. Hallesby nektet å tale på en Helligtrekongers fest i Kristiansand i 1926 hvis den høyt aktede biskop Støylen i Agder skulle tale ved samme fest. Hvorfor? Fordi biskop Støylen to og et halvt år i forveien hadde ordinert domprost Gleditsch til biskop i Nidaros!

Da så biskop Berggrav i 1937 hadde fått stemmeflertall til biskop i Oslo skrev professor Hallesby en for ham karakteristisk artikkel i For Fattig og Rik. Etter først å ha kommet med noen anerkjennende ord om Berggrav som personlighet skriver han: «Men det kreves mer av en biskop i en kirke. For det første skal han selv stå i en sådan overensstemmelse med vår kirkes bekjennelse at han kan velde sine prester i deres forhold til kirkens tro. Og for det annet skal han forsvare vår kirke mot undergraving og fornektelse av kirkens tro. Og på disse avgjørende punkter er det vi mangler tillid til biskop Berggrav» (1).

Så kom okkupasjonstiden. Professor Hallesby gjorde en god innsats da. Og ære være ham for det! Men selv i den kritiske situasjon vårt land var i den gangen stillet han ganske bestemte teologiske betingelser for å stå sammen med kirkens menn i kampen. Oscar Flandeland har i sin bok «Kristent samråd i kirkekampen» gitt et referat av det som den gangen skjedde, godkjent blant andre av professor Hallesby selv. Da Berggrav kom til Hallesby for å ta skritt til et samarbeide svarte Hallesby først at han intet heller ville enn å stå sammen med Berggrav. «Men De kjenner mitt syn. Jeg

Stortinget, og deres godtgjørelse skal bestemmes av Kongen. Når det gjelder ben til stortingsmenn er komiteen flott.

Efter debatten i Stortinget må man vel imidlertid i renslighetens navn få lov til å gå ut fra at vervet blir uløst. Det går jo ikke an for stortingsmenn som har sin gasje å synke så dypt at de tjener på medisiner — til syke menn.

kan ikke arbeide sammen med liberale forbehold.» Og så stiller han sitt minimumskrav for et samarbeide (se side 20 i Handlands bok.) Hadde Berggrav ikke uten forbehold kunnet godta Hallesbys krav, så var en samlet, organisert kirkefront ikke blitt til virkelighet.

Og alle de som var tilstede på presteskapets frigjøringsfest den 18. mai 1945 husker levende det som der skjedde. Gleden var ubeskrivelig. Men så kom Hallesby med sin trusel. Jeg husker ikke ordet det som han sa. Men det var en trusel mot eventuelle «liberale» tendenser i fremtiden. Og det ble følt som et iskaldt gufs som nær sagt ødela hele frigjøringsfesten. (Andre har brukt ordet «sjokk»).

Og nu ser det ut som at denne truselen skal settes i verk. Nu opptrer denne overdommer igjen mot en av landets biskoper og krever ham til regnskap for hans teologiske syn, nemlig på helvedeslæren. Og hvis nu Hamarbispens svarer slik som han, professor Hallesby, krever at han må svare, ja, da er biskopen «i overensstemmelse med bibelen og vår kirkes bekjennelse», men hvis han gir et annet svar som ikke tilfredsstiller professor Hallesby, da har han ingenting mindre enn brutt det løfte han gav både ved sin preste- og bispeordinasjon.

Denne eksaminasjon av Hamarbispens får et så meget merkeligere lys over seg hvis vi kjenner professor Hallesbys eget prinsipielle syn på bibelen. På side 180 i sin dogmatikk regner professor Hallesby opp en rekke «feil» (han bruker det uttrykket) i det nye testamente. Ja, han påpeker til og med at det er feil i evangelistenes fremstilling av Jesu liv. Og han føyer til: «Det kunne nevnes mange fler, men dette får være nok.» Til og med innrømmer han at Jesus tydelig har fraskrevet seg allvidenheten (side 199). Og på side 223 sier han ordrett: «Det guddommelige ord er gitt oss i et menneskelig kledebon, og skriftordet kan derfor inneholde unøyaktigheter og feil på alle områder hvor forfatterne ikke ved inspirasjon har fått den fullkomne innsikt.»

Men hvem har så gitt professor Hallesby enerett til å bestemme det inspirerte ords omfang? Ingen. Det er bare i den katolske kirke vi har en pave. Dette er en rett som professor Hallesby har tiltatt seg selv. Likesom han også betrakter sin egen vurdering av bekjennelsesskriftene som den eneste gyldige og som derfor alle andre må godkjenne.

Det er dette Hallesbys åndstyranne i kirken som vi må reise oss imot. Hvis det skal fortsette risikerer vi at hele vår kirke blir sprengt.